

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: دمیتری مینین (Dmitry MININ)، کارشناس بنیاد فرهنگ ستراتیژیک
برگردان: ا.م. شیری
۲۹ مارچ ۲۰۲۵

تحركات نسنجیده تیم ترمپ در خاورمیانه

[مسئول اصلی قتل عام و نسل‌کشی فلسطینی‌ها و اخراج آن‌ها از سرزمین تاریخی فلسطین، رژیم از لحاظ تاریخی و ماهیتاً جنایت‌کار امپریالیسم امریکاست.] - شیری

واشنگتن چه جای دیگری را برای اسکان مجدد فلسطینیان پیشنهاد خواهد کرد- گرینلند را؟ تحركات نسنجیده تیم ترمپ در خاورمیانه، باعث طرح پرسش‌هایی در باره چشم‌انداز ستراتیژی خارجی او می‌شود.

تشدید فعالیت‌های سیاست خارجی تیم ترمپ و بسیار فراتر از وعده‌های کارزار انتخاباتی او مینی بر تمرکز به امور داخلی امریکا، در برخی مواقع به یک بداهه لحظه‌ای شباهت دارد که واقعیت‌های عینی موجود را در نظر نمی‌گیرد. تبدیل تمام اوضاع جهانی به مجموعه گره کور که باید با یک ضربه گشوده شود، یک تصمیم شجاعانه، اما دشوار است. بسیاری از آنچه که طی دهه‌ها به ویژه با مشارکت جدی پیشینیان رئیس جمهور کنونی امریکا در هم تنیده، مشمول این رویکرد نیست و به گرمگشائی پر زحمت نیاز دارد، نه تصمیم عجولانه! گره کور به این دلیل نامگذاری شد که در نوع خود فقط یکی وجود داشت. ناهماهنگی و نوسانات از یک افراط به افراط دیگر که در رفتار کاخ سفید در رابطه با مشکلات کنونی جهان مشهود است، ظاهراً نتیجه ناتوانی در حل همه معضلات با کمک «حملات سواره نظام» است.

شاید سریع‌ترین شکستی که بر سر واشنگتن آوار شد، تلاش برای حل و فصل «نهائی» بحران دیرینه خاورمیانه بود که هسته اصلی آن را مسئله فلسطین تشکیل می‌دهد. ترمپ در مواجهه با رد قاطع طرح اخراج ۲ میلیون نفر جمعیت غزه به مصر، اردن و عربستان سعودی از سوی جهان عرب، چنان وانمود کرد که گویا هرگز چنین مسأله‌ای را مطرح

نکرده است. او در ۱۲ مارچ اظهار داشت: «حتی یک فلسطینی از نوار غزه اخراج نخواهد شد». اتفاقاً این اولین بار نیست که او از سخنان قبلی خود ابراز تعجب می‌کند. با این حال، مطبوعات عرب می‌پرسند: «آیا او عقب‌نشینی می‌کند یا فقط مانور می‌دهد؟» به‌ویژه این که ترمپ، از ایده ساخت «ریورای جدید» امتناع نمی‌کند. بیشتر اطلاعاتی به بیرون درز کرده بود که وزارت امور خارجه به دستور رئیس جمهور، نه تنها در حال مطالعه، بلکه در حال مذاکره درباره «اخراج» احتمالی فلسطینی‌ها به سرزمین‌های کاملاً عجیب و غریب دیگر، از جمله، سودان، سومالی و سومالی لند است.

به گفته مقامات امریکائی و اسرائیلی، امریکا و اسرائیل از دولت‌های سه کشور شرق افریقا خواسته‌اند تا موضوع استفاده از سرزمین‌هایشان به‌عنوان مکان‌های اسکان مجدد فلسطینی‌ها را که بر اساس طرح پیشنهادی دونالد ترمپ، رئیس‌جمهور امریکا پس از جنگ از غزه اخراج خواهند شد، بررسی کنند.

در این باره گفتن همین بس که میزان ویرانی و فقر در این مناطق جنگ‌زده با وضعیتی که اکنون آوارگان فرضی در آن قرار دارند، تفاوت چندانی ندارد.

به عنوان مثال، در سودان، چندین سال است که جنگ داخلی شدیدی بین نیروهای دولتی و گروه شبه‌نظامی «نیروهای دفاع سودان» جریان دارد. به گفته سازمان ملل متحد و سازمان‌های حقوق بشر، این درگیری با جنایات، از جمله قتل با انگیزه‌های قومی و تجاوز همراه بوده است. تنها راه نابدی نهائی فلسطینی‌ها، افکندن آن‌ها به این جهنم سوزان است. با این حال، به اساس گزارش‌های خبری، دو مقام سودانی که نخواستند نامشان فاش شود، تأیید کردند که دولت ترمپ از دولت تحت رهبری ارتش خواسته است که فلسطینی‌ها را بپذیرد. یکی از مقامات گفت: «این پیشنهاد بلافاصله رد شد». جنرال عبدالفتاح برهان، رئیس اداره نظامی سودان، در اجلاس اخیر سران عرب در قاهره اعلام کرد که کشورش هرگونه طرح دایر بر جابه جایی «برادران فلسطینی از سرزمین‌هایشان به هر عنوان و بهانه‌ای» را «قاطعانه» رد می‌کند.

یکی دیگر از مدعیان «مأموریت افتخاری»، سومالی‌لند، سرزمینی با بیش از ۳ میلیون نفر جمعیت واقع در شاخ افریقا است که بیش از ۳۰ سال پیش از سومالی جدا شد، اما هرگز از سوی جامعه جهانی به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت شناخته نشده است. سومالی، سومالی‌لند را بخشی از قلمرو خود می‌داند.

یک مقام امریکائی که در جست‌وجوی «وطن جدید» برای فلسطینی‌ها مشارکت دارد، تأیید کرد که امریکا «در مورد یکسری موضوعات مذاکرات آرامی با سومالی‌لند دارد که در این مذاکرها، آن‌ها می‌توانند در ازای به رسمیت شناختن به امریکا کمک کنند».

با این حال، این نهاد همچنین طرح جابه جایی فلسطینی‌ها را رد می‌کند. عبدالرحمن دهر آدان، وزیر امور خارجه سومالی‌لند به رویترز گفت که «چنین پیشنهادی دریافت نکرده است» و ظاهراً هیچ مذاکره‌ای درباره فلسطینی‌ها با کسی صورت نگرفته است.

بقیه سومالی بر حمایت فعال خود از فلسطینی‌ها تأکید می‌کند. این کشور که در اجلاس اخیر سران کشورهای عربی طرح ترمپ را قویاً رد کرد، «بعید است به مقصدی برای فلسطینی‌ها تبدیل شود، حتی اگر فلسطینی‌ها با اخراج خود موافق باشند».

آسوشیتدپرس گزارش داد که مقامات سودان و سومالی گفته‌اند که پیشنهادات امریکا را قبلاً رد کرده‌اند و مقامات سومالی‌لند نیز می‌گویند از چنین پیشنهادی اطلاع ندارند. به این ترتیب، نه تنها اعراب، حتی کشورهای شاخ افریقا نیز از اجرای طرح‌های خاورمیانه‌ای امریکا که سلطه و اشنگتن را در این بخش جهان تشدید می‌کند، جلوگیری می‌کنند.

عدم امکان مطلق اجرای «طرح جدید» امریکا و اسرائیل برای اسکان مجدد فلسطینیان به قدری آشکار است که طبق نظرسنجی‌ها اکثریت قاطع اسرائیلی‌ها به ممکن بودن آن باور ندارند. به عنوان مثال، کشورهای عربی گفته‌اند که یک دینار یا درهم برای این کار هزینه نخواهند کرد. با این حال، سؤال این است که چه کسی باید هزینه این ماجراجویی مضحک را بپردازد؟ واضح است که خود ترمپ قصد ندارد هزینه این کار را بپردازد. او روی کمک مالی شخص ثالث حساب باز کرده است که آن هم امکان‌پذیر نیست. آیا ممکن است گرینلند برای اسکان مجدد به فلسطینیان پیشنهاد شود؟ احتمال اجراء تقریباً همان است. این پروژه به اندازه همان طرح‌های معروف انگلیس در اوایل قرن بیستم دایر بر ایجاد یک خانه ملی یهودی در اوگاندا یا ماداگاسکار احمقانه است. و البته، هدف اعلام شده ترمپ مبنی بر انتقال فلسطینیان از غزه به «یک سرزمین زیبا» که در آنجا در شرایط راحت‌تری نسبت به نوار غزه زندگی خواهند کرد، بیش از حد تصور قابل تردید است.

ذکاوت تجاری و انرژی شخصی رئیس فعلی کاخ سفید غیرقابل انکار است. اما به نظر می‌رسد در مورد برخی مسائل که مستلزم غور نسبتاً عمیق است، او تحت تأثیر کسانی قرار می‌گیرد که توانایی متقاعد کردن و در نظر گرفتن تمام ویژگی‌های شخصیت رهبر امریکائی را ندارند. سردرگمی آشکار او در رابطه با مسأله فلسطین که کل سیاست خاورمیانه‌ی امریکا را به شکست کامل تهدید می‌کند، عمدتاً از تحریکات نتانیاهاو، نخست وزیر اسرائیل، «دوست و متحد نزدیک» او ناشی می‌شود. انواع طرح‌های دیوانه‌وار، مانند «وطن جدید» برای فلسطینی‌ها یا تجزیه سوریه و تشکیل «دولت دروزی» حائل بر روی بخشی از آن که در سر نتانیاهاو غله‌غله می‌کند، عمدتاً تلاش‌هایی هستند برای از بین بردن ابرهای سیاهی که بالای سر او مترکم شده‌اند. زیرا، تمام دستاوردهای نظامی او در قالب پیروزی بر حزب‌الله و حماس، به نتیجه سیاسی مورد انتظار نینجامید.

هیچ یک از مشکلات دیرینه حل نشده است. مخالفان در جای خود باقی می‌مانند و همچنان از حمایت بی‌قید و شرط جوامع قومی-مذهبی خود برخوردار می‌شوند. ممکن است رژیم الشراع در سوریه در نهایت، تهدید بزرگتر از حکومت بشار اسد برای اسرائیل باشد. حتی هموطنان نتانیاهاو تحت تأثیر «دستاوردهای» او قرار نگرفته‌اند. بر اساس نظرسنجی‌ها، بیش از ۷۰ درصد اسرائیلی‌ها در ارتباط با حوادث ۷ اکتوبر ۲۰۲۳، موافق جلب او به مسؤلیت هستند. اتهام نخست وزیر به فساد لغو نشده است.

در عین حال، نتانیاهاو، در اصل، «رفیق ارشد» خود ترمپ را به سمت انواع گزینه‌های فاجعه‌بار در خاورمیانه سوق می‌دهد. بدین ترتیب، نه تنها او، بلکه کل تیم سیاست خارجی او را هم می‌پاشد. روزنامه بانفوذ اسرائیلی اورشلیم‌پست پیشنهاد جابه جایی فلسطینی‌ها را به سخره گرفت و نوشت: نقشه ترمپ برای بازسازی غزه و تبدیل آن به یک کشور ساحلی موفق، جایی مانند میامی بزرگ، با موانع زیادی روبه رو است».

تصویر مشابه، با برخی تفاوت‌های «ظریف» در روابط رئیس جمهور امریکا با طرف‌های درگیر در بحران اوکراین مشاهده می‌شود. زلنسکی به عنوان یک مهره سوخته، با نوشتن توبه‌نامه خطاب به ترمپ، جا و بی‌جا از او تمجید کرد. در عین حال، زلنسکی نیز مانند نتانیاهاو، آنقدر که به چشم‌انداز قدرت و موقعیت خود توجه دارد به سرنوشت اوکراین اهمیت نمی‌دهد. او درست مانند نخست وزیر اسرائیل، قصد دارد پای امریکا را به ماجراجویی‌های بسیار خطرناکی باز کند که طبعاً با آسیب‌های جدی به موقعیت امریکا و اوضاع بین‌المللی همراه خواهد بود.

بنیاد فرهنگ ستراتیژیک

۷ فروردین- حمل ۱۴۰۴